

ששיעורו קטן מהעצה, משלים לעצה לשיעור מלא פי גמל.

גמרא:

ומבארין: מאי עצה?

אמר רב יהודה: תבן של מיני קטניות.

כי אתא רב דימי אמר: נחלקו אמוראי באדם המוציא תבן כמלא פי פרה, על מנת להאכילו לגמל. ששיעור זה אינו מספיק למלאות את פי הגמל:

רבי יוחנן אמר: חייב.

ריש לקיש אמר: פטור.

באורתא, בערב, אמר רבי יוחנן הכי דחייב. אבל לצפרא בבוקר הדר ביה, חזר בו ממה שחייבו, ואמר שהוא פטור.

אמר רב יוסף: שפיר עבד רבי יוחנן דהדר, שחזר בו ממה שחייבו. דהא לא חזי, לא ראוי השיעור הזה של מלא פי פרה לגמל.

אמר ליה אביי: אדרבה, כדמעיקרא, כמו שאמר רבי יוחנן תחילה שהוא חייב מסתברא. דהא חזי הכמות שהוציא לפרה. והרי הוא שיעור חשוב. ואף שהוציאו לצורך גמל לא נפקע שיעורו בשל כך!

אלא, כי אתא רבין, אמר: המוציא תבן כמלא פי פרה לצורך גמל – דכולי עלמא לא פליגי דחייב. כי, כאמור, יש בו שיעור, והרי הוא בכלל "הכשר להצניע ומצניעין כמוהו".

כי פליגי רבי יוחנן וריש לקיש, במוציא עצה כמלא פי פרה כדי להאכיל לפרה.

ואיפכא איתמר: רבי יוחנן אמר: פטור. ריש לקיש אומר: חייב.

ומבארין: רבי יוחנן אמר פטור, כי העצה אינה ראויה לאכילת פרה אלא ע"י הדחק, ואכילה ע"י הדחק לא שמה אכילה. ולכן אי אפשר לשער בשיעור של אכילת פרה, אעפ"י שהוציאה לצורך הפרה, אלא צריך לשער בשיעור אכילת גמל, שדרכו לאכול עצה, ובפחות מכמלא פי גמל פטור.⁽²⁾

וריש לקיש אמר חייב, דאכילה ע"י הדחק שמה אכילה. הילכך, אעפ"י שאם הוציא את העצה בסתמא צריך שיעור של אכילת גמל כיון שעיקרה עומדת לגמל, אבל מאחר שהוציאה לצורך פרה די באכילת פרה, שהרי נאכלת ע"י הדחק לפרה.

שינונו במשנה: עמיר כמלא פי מלה.

ומקשינן: והתניא: עמיר כגרוגרת?

לפרה לא אמרין דשיעורו בכל שהוא ככל מצניע, שזה דוקא אם דרך בני אדם להצניעו לאותו צורך שהוא הצניעו. אבל כאן אין מצניעין בשיעור כזה. שהרי אינו ראוי לא לפרה ולא לגמל, ובטלה דעתו אצל כל אדם. חי' הר"ן.

הראוי לאדם ולבהמה משערינן באדם ואפילו לקולא, כיון ששכיח יותר להאכילו לאדם [וצ"ל לשיטתו דיבשים ראויים רק לגדי].

2. ואפילו אם הצניעו לפני כן כדי להאכילו